SKRZYDLATA POLSKA

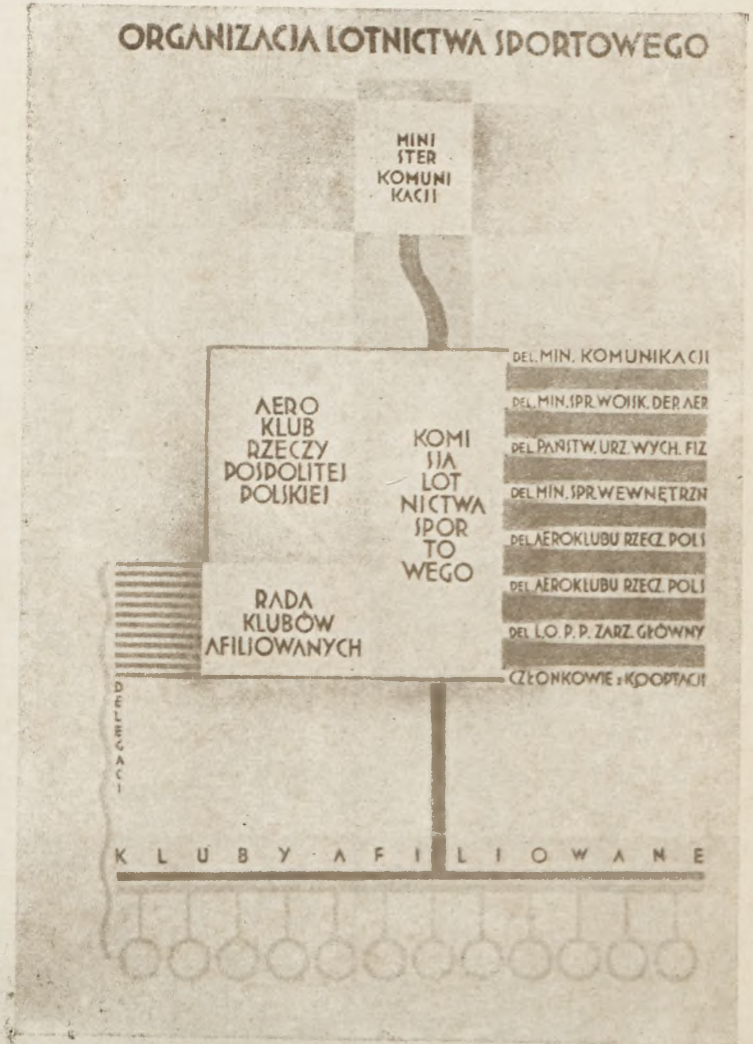

1 ZŁ.

ORGAN · KLUBÓW LOTNICZYCH
WYDAWNICTWO · LOPP
WARSZAWA

PROSPEKT NA ROK 1931

¼ form. nat.

SKRZYDLATA »POLSKA«

ROK II (VIII) **1931**

ROZWÓJ LOTNICTWA SPORTOWEGO W POLSCE 1928-1930

W LOTNICTWIE PRZYSZŁOŚĆ POLSKI

Nietylko dlatego, że grożą nam sąsiedzi. Że silne lotnictwo to gwarancja bezpieczeństwa i pokoju. Przedewszystkiem — bo to dziś bodaj najpoważniejszy miernik ekspansji myśli i ducha. Bo to — szczególnie dla Polaków — tak ze względu na nasze położenie geograficzne, jak i cechy charakteru — dogodny środek przewagi.

Czem dla Anglji jest ocean wód, tem dla nas niech będzie powietrze.

Opanujmy je. Bo Wielka Polska — to Polska Skrzydlata.

Nie stać nas na wysiłek finansowy. Niech go więc zastąpią siły moralne. L. O. P. P. to oczywisty dowód istnienia tych sił w Narodzie.

Niechaj lotnictwo wejdzie w krew naszą. Niechaj jego rozwój będzie odbiciem ducha Narodu.

Plon ośmioletniego posiewu Ligi, olbrzymi rozmach, z jakim obecnie pracują nasze kluby lotnicze świadczą niezbicie, że zbliżamy się do celu. Rodzi się Polska Skrzydlata...

Przyspieszmy jej panowanie. Poznajmy ją i otoczmy troskliwą opieką pomni, że przyszłość Polski — w lotnictwie.

SPORT LOTNICZY

Najmłodszą a zarazem najbardziej ruchliwą dziedziną lotnictwa w Polsce jest sport lotniczy. Zorganizowany z inicjatywy akademików i przez nich głównie uprawiany w klubach lotniczych, rozwija się on z żywiołową siłą, wróżąc jaknajpomyślniejsze widoki na przyszłość.

Mamy 10 klubów na czele z Aeroklubem Rzeczypospolitej. Działalność ich najlepiej charakteryzują poniższe cyfry.

W r. 1928 kluby dysponowały łącznie 22 samolotami. Już w następnym roku miały 56 maszyn, zaś w roku 1930 — 81. Jeśli chodzi o liczbę członków, to w r. 1928 kluby liczyły ich 440, w 1930 — 989. Obecnie ilość ta znacznie przekroczyła 1000. Mowa tu tylko o członkach czynnych. Najlepiej ilustruje rozwój klubów ilość godzin lotów. Otóż w roku 1928 wylatano w klubach 529 godz., w r. 1929 — 3.278, zaś w roku

1930—4.586 godzin. Gdy w r. 1928 samoloty klubowe przebyły w raidach i lotach turystycznych zaledwie 5 tys. km., a w roku 1929—48 tys., w ub. r. ilość kilometrów dosięgła 192 tys.

Kluby liczą obecnie przeszło 300 pilotów, w tem około 250 świeżo wyszkolonych.

Najpoważniejszemi zawodami krajowemi są krajowe konkursy samolotów turystycznych, organizowane przez L. O. P. P. i A.R.P. To, co powiedzieliśmy o ogólnym rozwoju klubów, możnaby powtórzyć omawiając wyniki konkursów krajowych. Widoczny jest tu stały i olbrzymi postęp.

Drugiemi zawodami, posiadającemi już trzyletnią tradycję, są organizowane przez Aeroklub Krakowski „Loty Południowo-Zachodniej Polski". Następnie trzeba wymienić 2 Zloty Podhalańskie, urządzane również przez A. K., Zawody Młodych Pilotów i t. p.

Latamy nietylko w porze, uznanej przez ogół za dogodną dla lotnictwa. Klub Lubelski zorganizował w styczniu r. b. pierwsze w Polsce Zimowe Zawody Lubelsko - Podlaskie, w których brało udział 9 maszyn.

Na czele wyczynów indywidualnych należy postawić raid afrykański kpt. Skarżyńskiego. Dowodem niezwykłego zacięcia

RWD-7, na którym został ustanowiony międzynarodowy rekord szybkości.

Na starcie podczas Krajowego Konkursu Samolotów Turystycznych.

sportowego są wykonane ostatnio raidy przez por. Lewoniewskiego na PWS-52, m. in. lot dookoła Polski bez lądowania.

Barwy nasze są już znane zagranicą. Piszemy o tem dalej.

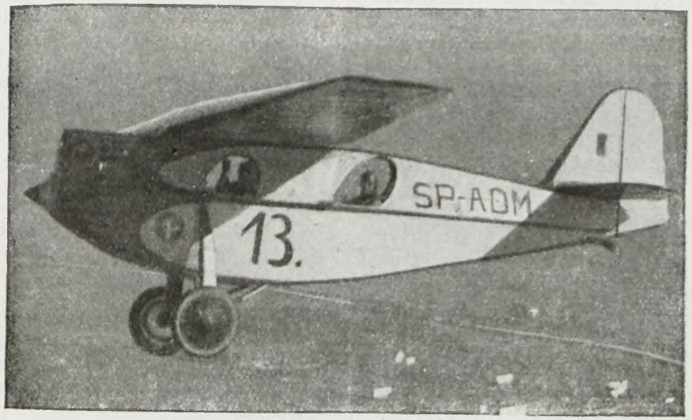
Koroną działalności zewnętrznej jest zdobycie w sierpniu r. b. przez inż. Drzewieckiego, na RWD-7, międzynarodowego rekordu szybkości II kat. samolotów turystycznych. Pozatem por. Skrzypiński z Poznania pobił nieoficjalnie międzynarodowy rekord odległości bez lądowania, a por. Żwirko wysokości — również w II kat. i na samolotach typu RWD.

Te wysoce dodatnie rezultaty dały się osiągnąć dzięki posiadaniu doskonałych samolotów turystycznych, którym przodują znane typy „RWD" konstrukcji inżynierów: Rogalskiego, Wigury i Drzewieckiego, subwencjonowane przez L.O.P.P. i M. K.

Rozwój lotnictwa sportowego został obecnie bardzo poważnie zahamowany przez redukcje budżetu państwowego i zmniejszenie się wpływów L. O. P. P. A bez subsydjów sport lotniczy obejść się jeszcze nie może. Musimy też z przykrością zauważyć, że znajdują się jeszcze tacy, którzy — mimo wielkie znaczenie sportu lotniczego i osiągnięte wyniki — uważają go za luksus tak dla jednostek, jak i państwa. Tych pragnęlibyśmy przekonać i ostrzec zarazem przed zgubnemi skutkami takiego rozumowania.

Na lotnictwie, teraz zwłaszcza, u progu jego rozwoju, oszczędzać nie można. Teraz właśnie trzeba mu dać jaknajwięcej pomocy. Opłaci się to sowicie. Jeśli bowiem rozwój lotnictwa sportowego będzie szedł nadal w tak szybkiem tempie (a zależy to wszak tylko od pieniędzy!) — bliska jest chwila triumfu polskich skrzydeł.

Samoloty turystyczne RWD-2, RWD-4,

JD-2 i S-1 podczas III K. K. S. T.

Zlot Podhalański do Nowego Targu — doroczne zawody, organizowane przez Aeroklub Krakowski.

POWIETRZNE NARTY

Bez benzyny i smarów, na prostej konstrukcji szybowcu możemy latać prawie w dowolnym kierunku, przez kilkanaście godzin bez przerwy, wyzyskując prądy powietrzne. Coraz bardziej uniezależniamy się od specjalnych terenów. Latamy jak ptaki... Czyż to nie wspaniałe?

W Niemczech szybownictwo jest sportem narodowym. W Polsce rozwija się od dwóch lat na terenach w Bezmiechowej. Na ostatniej wyprawie Aeroklubu Lwowskiego wykonano 531 lotów szybowcowych, które trwały łącznie 27 godzin, i wyszkolono 53 pilotów. Nauka jest łatwa. Już po 20 lotach uczeń opanowuje stery. Najdłużej trwający lot wykonał w Polsce inż. S. Grzeszczyk, utrzymując się w powietrzu przez przeszło 2 i pół godz.

TURYSTYKA

Obrzydł nam ścisk i hałas miasta, wyboiste i zapylone szosy, na których pękają gumy samochodowe, policja regulująca ruch. Mkniemy z szybkością 180 km. na godzinę w idealnie czystem powietrzu, rozkoszując się bezmiarem widoków przyrody. Na skrzydłach samolotu.

Turystyka powietrzna jest niesłusznie uważana za bardzo kosztowną. Cena dobrego samolotu turystycznego waha się w granicach 20 — 30 tys. zł., a więc samolot konkuruje z samochodem. Eksploatacja również nie jest droższa, a podróż o wiele mniej męcząca i daleko przyjemniejsza.

Ogólne ubóstwo kraju hamuje rozwój turystyki powietrznej w Polsce. Na przeszkodzie stoi także mała ilość lotnisk oraz przepisy krępujące swobodę latania. Mamy niewielu pilotów uprawiających turystykę powietrzną na własnych samolotach. Zaliczają się do nich m. in. pp.: B. Skórzewski, ziemianin z Poznańskiego, który w roku 1929 odbył piękny lot po Afryce, znany art.-malarz, dyr. Szkoły Sztuk Pięknych prof. T. Pruszkowski, ziemianin pos. J. Rudowski, popularny automobilista W. Rychter oraz oficerowie wojsk lotniczych: kpt. Babiński i prezes Aeroklubu Warszawskiego, kpt. Halewski.

Największym z ostatnich wyczynów o charakterze sportowo-turystycznym jest raid kpt. Skarżyńskiego i por. Markiewicza naokoło Afryki, na dystansie 22 tys. km., dokonany na krajowym samolocie PZL-2 w lutym — marcu b. r.

PRASA FACHOWA O „SKRZYDLATEJ POLSCE"

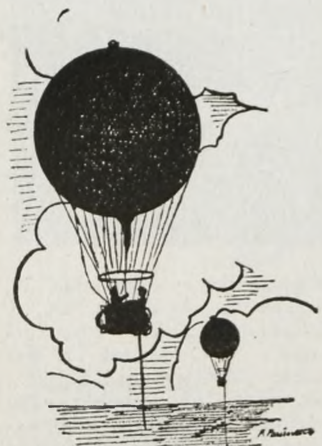
Przegląd Lotniczy, organ lotnictwa wojskowego, w numerze lipcowym 1931, wymieniwszy treść czerwcowego zeszytu Skrzydlatej, kończy:

„Ostatni numer S. P., z którego tylko najważniejsze artykuły wymieniliśmy, jest niezwykle zajmujący i bogaty w treść oraz ilustracje. Obserwujemy stały rozwój tego par excellence sportowego pisma lotniczego, doskonale redagowanego.

Lot Polski, oficjalny organ L. O. P. P.:

„Skrzydlata Polska... to wzorowe pismo lotnictwa sportowego".

(Nr. 12 z grudnia 1930 r.)

UCZMY SIĘ LATAĆ!

Minął już bezpowrotnie czas, kiedy lotnictwo było tylko dla wybrańców losu. Dziś latać może każdy.

Gdzie? — W klubach lotniczych lub Centrach P. W. Lotn.

W ciągu czterech lat istnienia klubów wyszkoliło się na pilotów około 250 członków, w tem 7 pań. Nauka obejmuje

kurs teoretyczny (średnio 40 godz. wykładów) i praktyczny. Usamodzielnienie następuje po 60—100 5-minutowych lotach z instruktorem.

Pilotaż motorowy—o ile nie odbywa go się w wojsku—jest jednak dość kosztowny. Godzina lotu na Hanriot'cie—około 160 zł. Pozostaje jednak nauka latania na szybowcu Bardzo tania i bardzo łatwa.

Uczmy się więc latać na szybowcach. Takie latanie jest dostępne dla wszystkich. Zwracajmy się z tem do klubów, do komitetów L.O.P.P. Zakładajmy kółka szybowcowe przy klubach.

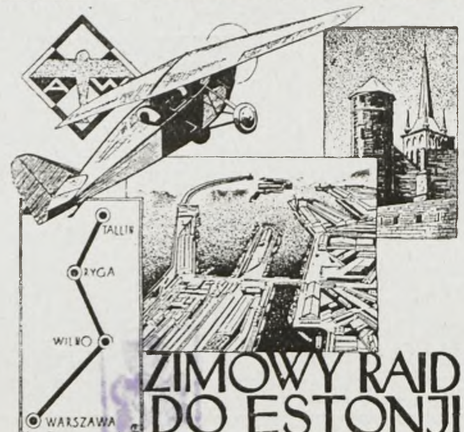
Adresy klubów: Aeroklub Warszawski — Chmielna 27, Krakowski — Rynek Gł. 6, Lwowski — Kalecza 20a, Poznański — Św. Marcina 27, Wileński—Mickiewicza 4, Sląski—skr. poczt. 391, Lubelski — Powiatowa 1, Łódzki — Dąbrowskiego 5, Podlaskiej Wytwórni Samolotów — Biała Podlaska.

POLSKIE SKRZYDŁA ZAGRANICĄ

1. Na Międzynarodowym Konkursie Samolotów Turystycznych (Challenge 1930), gdzie występując po raz pierwszy, osiągnęliśmy wyniki nie gorsze od Francji.

2. Propagandowy raid Aeroklubu Warszawskiego do Łotwy i Estonji. Następstwem jego było m. in. szkolenie w A.W. dwóch Estończyków.

Rok obecny obfitował w wystąpienia polskiego lotnictwa sportowego na terenie zagranicznym. Po za raidem do państw bałtyckich, w którym brały udział 4 polskie samoloty, uczestniczyliśmy w międzynarodowych meetingach lotniczych w Brnie i Zagrzebiu oraz w Zlocie do Bukaresztu.

W Zagrzebiu kpt. Bajan zajął pierwsze miejsce w akrobacji, a drugie w ogólnej klasyfikacji.

W Bukareszcie por. Skrzypiński zdobył dla Polski trzecie miejsce, wyprzedzając bardzo silną konkurencję Włochów. W powrotnej drodze z Bukaresztu, por. Skrzypiński osiągnął na RWD-2 rekordową dla samolotów turystycznych II kat. odległość w linji prostej bez lądowania, przelatując dystans Jassy — Poznań — 980 km.

Redaktor: *Jerzy Osiński.* Wydawca: *L. O. P. P.*

ZAKŁ. GRAF. KOZIAŃSKICH W WARSZAWIE

Znaczek
za 15
lub 10 gr.

Do

ADMINISTRACJI „SKRZYDLATEJ POLSKI"

WARSZAWA
Chmielna 27

„SKRZYDLATA" jest najpoczytniejszem polskiem pismem lotniczem

odciąć i wysłać

Prenumerata wraz z przesyłką: Rocznie — 10 zł.
Półrocznie — 5½ zł.
Kwartalnie — 3 zł.

Niniejszem zamawiam..... prenumeratę „Skrzydlatej Polski" w ilości ....

egzemplarzy. Pismo proszę wysyłać od dnia .... 193..... r. pod adresem:

....

Urząd pocztowy — Dalszy adres

....

Imię i nazwisko

Należność za czas .... w kwocie zł. .... została

wpłacona — wpłacę — na konto Skrzydlatej w P. K. O. Nr. 9511.

....

Podpis

.... dn. .... 193 .. r.